

Otázka: Ploštěnci, hlísti

Předmět: Chemie

Přidal(a): Zajda

Triblastika

- mnohobuněční živ. se 3 zárodečnými listy
- bilaterální souměrnost
- tělo se pohybuje jedním koncem napřed ® členění na před (koncentrace smyslů+nervové uzliny) a zád'

Systematické třídění

Ploštěnci

- tělní dutina - **schizocoel**
- tělo zploštělé (dorzoventrální zploštění)
- tvorba vylučovacího ústrojí
- většinou hermafroditi s nepřímým vývojem

Třída: Ploštěnky

- u nás ve vodě a ve vlhké půdě
- 3-4 cm
- příd: hmatové laloky, miskovité oči, nervová soustava uzlinová (**ganglia**) ® z nich vycházejí nervové provazce, pruhy (tělo, smysly)
- jsou dravci
- gastrovaskulární systém (trávicí + oběhová soustava) – pomocí rozvětveného střeva
- příjem kyslíku celým povrchem těla
- vysoká schopnost regenerace
- pohyb – podkožní svalový vak; pokožku tvoří řasinkový epitel
- hermafrodité – shluk vajíček (**kokon**)
 - mořští: nepřímý vývin (mají larvu)
 - ostatní: přímý vývin
- zást.: *ploštěnka mléčná, černá, horská*

Třída: Motolice

- parazité na obratlovcích ® přizpůsobené uspořádání těla
 - absence smyslů, silně redukované pohybové ústrojí (většinou jsou nepohyb.)
 - mají přísavky a na povrchu kutikulu
- při vývoji dochází ke střídání hostitele
- zást.: *motolice jaterní*
 - výskyt u volně žijících přežvýkavců, rozšířená v chovech ovcí
 - povrch: 2 přísavky (lupenovité), pouze 1 otvor
 - anaerobní dýchání
 - většina těla vyplněna mohutnou rozmn. soustavou (ostatní soustavy jsou zakrnělé)
 - hermafrodit (proterandický – spermie dozrávají dříve ® vajíčka jsou přednostně oplozena jiným jedincem => genetická obměna)
 - složitý vývojový cyklus – za života tvoří mnoho pohl. buněk
 - oplozené vajíčko se dostane do vody ® **miracidium** (larva) se dostane do těla vodního plže (*bahnatka malá*)...stádia larvy v těle bahnatky:
 - sporocysta
 - redie
 - cercárie – vytvoří cystu na rostlině ve vodě ® ovce ji sežere a larva se tímto dostane zpět do trávicího traktu
 - může způsobit velké onemocnění až úhyn ovcí
- *krevnička močová* – parazituje v močových cestách člověka, nemoc = bilharzióza

Třída: Tasemnice

- endoparazité (vnitřní) se složitým vývojem
- *tasemnice dlouhočlenná*
 - parazituje v tenkém střevě dospělého člověka
 - tělo 3-5 m dlouhé, začíná hlavičkou (**skolex**), na kt jsou přísavky a kolem každé je věnec háčků (**rostelum**) – díky nim vydrží přichytlá na stěně střeva
 - krček – samé plaché články (**proglotidy**) – ty se zvětšují s přibývajícím délkou, naplněné pouze rozmn. soustavou
 - na povrchu těla je kutikula, kt ji chrání před rozkladem
 - slabě vyvinut svalový vak
 - redukovaná dýchací (anaerobní dýchání) a trávicí soustava (živiny přijímá celým povrchem těla)
 - absence smyslů
 - jedná se proterandického hermafrodita (nejdříve dozrávají spermie v horních článcích ® oplození vajíček v dolních článcích ® larvy
 - oplozené vajíčko se dostane do těla prasete – dříve (do krevního oběhu) ® **onkosféra** (larva) – koluje v krevním oběhu, dostane se do svaloviny ® **boubel** (kulovitý útvar) v mase, kt sní člověk (při špatné tepelné úpravě znovu v těle člověka – ve střevě se boubel zachytí)
- *tasemnice bezbranná* – nemá háčky, pouze přísavky; délka až 10 m, přenesení ze skotu
- *škulovec široký* – přenesení z masa ryb
- *měchožil zhoubný* – 6 mm, může vytvořit velký útvar (až vel. kedlubny); životu nebezpečný (svaly, vn. org.)
- *řemenatka ptačí* – parazit vodních ptáků; přenesení z ryby (mezihostitel)

Hlísti

- pseudocoel; bez mezihostitele
- mají tzv. trávicí trubici (otvor řitní a ústní)
- endoparazité
- nemají dýchací a cévní soustavu
- narozdíl od ploštěnců jsou **gonochoristé**
- pohlavní dvojtvárnost (**dimorfismus**) = samička a sameček vypadají jinak

Třída: Hlístice

- protáhlé tělo, endoparazit
- kutikulární zuby + tělo kryté kutikulou
- dimorfismus ® kladou velké množství vajíček, ty odolávají povětrnostním vlivům – dost. se na rost.
- *škrkavka dětská* – u dětí vyvolává bledost, škrkost v podbřišku; parazituje v tenkém střevě člověka; způsobuje zvracení, nevolnost; larva působí v plicích ® kašel ® larva se dostane do střev
- *roup dětský* – velmi častá autoinfekce; 5-7 mm dlouhý; parazituje v tenkém střevě; samičky vylézají z konečníku ven a na konci kladou vajíčka
- *hádátka* – parazité rostlin, např.: *hádátka řepné*, *bramborové* (velký problém, vydrží v půdě až 10 let)
- *vlasovec mízní* – tropický; sídlí v mízních uzlinách a cévách ® ucpe cévu ® sloní nemoc = elephantiasis
- *vlasovec oční* – způsobuje nemoc coa loa; parazituje v bělmu oka
- *svalovec stočený* – smrtelně nebezpečný; do těla se dostává neuvařeným masem; sídlí ve svalech; i u nás!

1. [Ploštěnci – maturitní otázka z biologie](#)
2. [Ploštěnci, hlísti a měkkýši](#)
3. [Mnohobuněční živočichové – diblastica – triblastica](#)